

Måleri

Arbete inom måleribranschen omfattar olika arbetsmoment inom bland annat renovering och nybyggnation av byggnader och lokaler. Ämnet måleri behandlar arbetsuppgifter, metoder, material och verktyg för måleri inomhus och utomhus. Ämnet behandlar också vikten av en miljömässigt hållbar och säker hantering av färger och material samt cirkulära arbetsmetoder och hållbar utveckling. Målningsarbeten utförs ofta som en del i en större helhet i byggprocessen. Därför är hänsynstagande till andra yrkesgrupper och övergripande planer en viktig del i arbetet.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet måleri ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om färgsättning, måleriteknik, material och verktyg samt förmåga att utföra måleriarbeten och uppsättning av väggbeklädnadsmaterial på ett yrkesmässigt sätt. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om färgers och andra materials egenskaper och användningsområden. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förmåga att planera arbetsuppgifter samt att tolka och följa arbetsbeskrivningar och ritningar. Dessutom ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att välja och använda metoder, material och verktyg samt att utföra arbetsuppgifter på ett ergonomiskt och hållbart sätt. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om arbetsmetoder som främjar en hållbar utveckling samt om branschens ansvar för hållbart byggande.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om lagar och andra bestämmelser inom området. I undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla kunskaper om arbetsmiljö och säkerhet på arbetsplatsen.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att reflektera över och samtala om arbetsprocessen för att utvärdera och bedöma resultatet av genomfört arbete. Vidare ska eleverna ges möjlighet att utveckla ett fackspråk. Undervisningen ska lämna utrymme för diskussion om och reflektion över yrkeskultur, attityder och värderingar samt kommunikationsmönster på och utanför arbetsplatsen.

I undervisningen ska teoretiska och praktiska kunskaper vävas samman till en helhet för eleverna. Undervisningen ska bedrivas med metoder, verktyg och maskiner som är tidsenliga och ergonomiskt anpassade. Genom undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla ett självständigt och ansvarstagande förhållningssätt utifrån individuell kapacitet och i förhållande till arbetsuppgifterna. Undervisningen ska också präglas av ett problemlösande och undersökande arbetssätt.

Undervisningen i ämnet måleri ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om olika arbetsuppgifter inom måleri.
- Förmåga att utföra arbetsuppgifter inom måleri på ett säkert sätt.
- Förmåga att hantera material, verktyg och maskiner.
- Förmåga att använda facktermer.

Nivåer i ämnet måleri

- Nivå 1, 100 poäng.
- Nivå 2, 100 poäng, som bygger på nivå 1.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: MALR1N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet måleri på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

Måleriprocessen

- Vanliga arbetsprocesser och metoder inom måleri, däribland täckning, maskering, underbehandling och färdigbehandling.
- Vanligt förekommande målarfärger för inomhus- och utomhusbruk samt deras egenskaper och användningsområden.
- Översiktligt om lagar och andra bestämmelser som gäller på en byggarbetsplats, till exempel bestämmelser om brandfarliga arbeten och om arbete från ställning och arbetsplattform.

Planering och utförande

- Tolkning av enklare arbetsbeskrivningar och ritningar för att lösa arbetsuppgiften.
- Metoder för att identifiera felkällor i arbetsprocessen.
- Planering för att lösa en given arbetsuppgift, däribland material- och metodval.
- Bedömning av risker, däribland hälsorisker, vid vanligt förekommande arbetsuppgifter inom arbetsområdet.
- Vanligt förekommande underbehandlingar, däribland tvättning, slipning och spackling, samt täckning och skydd av olika ytor.
- Vanligt förekommande grund- och slutbehandlingar av olika invändiga och utvändiga ytor, till exempel fönster, väggar och snickerier.
- Problemlösning i samband med arbetsuppgifterna.
- Metoder för dokumentation och utvärdering av arbeten samt användning av utvärdering i förbättringsarbetet.
- Nödlägesrutiner och första hjälpen vid krissituationer och olycksfall.

Hantering av material och verktyg

- Val, användning och vård av vanligt förekommande verktyg, mätverktyg och maskiner inom måleri.

- Användning av personlig skyddsutrustning och ergonomiska hjälpmedel, till exempel för att hindra fall och minska påverkan av buller, damm och vibrationer samt för att undvika felaktiga arbetsställningar.
- Hantering och förvaring av färg och brandfarliga produkter inom måleri enligt gällande säkerhetsdatablad.
- Val och användning av olika typer av material för arbetsuppgifter inom måleri.
- Avfallsförebyggande åtgärder samt återvinning och källsortering av restprodukter.
- Cirkulära arbetsmetoder, till exempel hur produkter och material används, återanvänds och återvinns i flera livscyklar och på så sätt bidrar till att minska klimatutsläppen och uttaget av naturresurser.

Samverkan och kommunikation

- Facktermer inom måleri, till exempel begrepp för verktyg, maskiner, material och arbetsmetoder.
- Faktorer som påverkar den sociala arbetsmiljön, däribland bemötande och språkbruk.
- Samverkan och kommunikation på arbetsplatsen.

Nivå 2, 100 poäng

Nivåkod: MALR2N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet måleri på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

Måleriprocessen

- Vanliga arbetsprocesser och metoder inom måleri, däribland täckning, maskering, underbehandling, vävsättning och tapetsering.
- Vanligt förekommande målarfärger och väggbeklädnadsmaterial inom måleri.
- Metoder för färgnyansering, till exempel färglära enligt NCS (natural colour system).
- Översiktligt om lagar och andra bestämmelser för måleriarbete, till exempel Boverkets byggregler (BBR), arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Planering och utförande

- Informationssökning för att lösa arbetsuppgiften.
- Tolkning av ritningar och arbetsbeskrivningar med måttsättningar, symboler och skalor. Ritningars och arbetsbeskrivningars funktion i arbetsprocessen.
- Metoder för att identifiera felkällor i arbetsprocessen.
- Planering av arbetsuppgifter utifrån en arbetsbeskrivning eller ritning, till exempel beräkning av tids- och materialåtgång.

- Bedömning av risker och val av skyddsutrustning vid vanligt förekommande arbetsuppgifter inom arbetsområdet, däribland bedömning av kemiska hälsorisker.
- Vanligt förekommande underbehandlingar, däribland tvättning, slipning och spackling, samt täckning och skydd av olika ytor.
- Vanligt förekommande grund- och slutbehandlingar av olika ytor.
- Vanligt förekommande vävsättning och tapetsering.
- Problemlösning i samband med arbetsuppgifterna.
- Utvärdering av utfört arbete och användning av utvärderingar i förbättringsarbete.
- Dokumentation och egenkontroll före, under och efter utfört arbete.
- Nödlägesrutiner vid krissituationer och olycksfall, däribland L-ABC (livsfarligt läge – andning, blödning, cirkulation) och HLR (hjärt-lungräddning) samt brandbekämpning.

Hantering av material och verktyg

- Ergonomisk och säker hantering av material, verktyg och maskiner. Anpassning av verktyg och maskiner för att minska påverkan av buller, damm, och vibrationer samt för att undvika felaktiga arbetsställningar.
- Användning av personlig skyddsutrustning och hjälpmedel.
- Val, hantering och vård av verktyg och redskap inom måleri.
- Hantering och förvaring av färg samt olika tapeter och väv enligt materialens säkerhetsdatablad.
- Val och användning av olika typer av material inom måleri.
- Avfallsförebyggande åtgärder samt återvinning och källsortering av restprodukter.

Samverkan och kommunikation

- Facktermer inom måleri, till exempel begrepp för verktyg, maskiner, material och arbetsmetoder.
- Faktorer som påverkar den sociala arbetsmiljön, däribland bemötande och språkbruk.
- Samverkan och kommunikation på arbetsplatsen samt med kund eller beställare.

Betygskriterier

Av 18 kap. 23 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven beskriver på ett **mycket enkelt** sätt olika arbetsuppgifter inom måleri.

Eleven utför på ett **delvis fungerande** sätt arbetsuppgifter inom måleri. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar material, verktyg och maskiner med **viss säkerhet**.

Eleven använder facktermer.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver på ett **enkelt** sätt olika arbetsuppgifter inom måleri.

Eleven utför på ett **i huvudsak fungerande** sätt arbetsuppgifter inom måleri. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar material, verktyg och maskiner med **säkerhet**.

Eleven använder facktermer.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver på ett **utvecklat** sätt olika arbetsuppgifter inom måleri.

Eleven utför på ett **fungerande** sätt arbetsuppgifter inom måleri. Eleven arbetar på ett säkert sätt.

Eleven hanterar material, verktyg och maskiner med **god säkerhet**.

Eleven använder facktermer.